

DECIZIE

29 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Oleg Sternioală, Valentina Clevadi

examinînd recursul declarat de societatea cu răspundere limitată „Gorgan”, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de societatea cu răspundere limitată „Gorgan” împotriva Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Briceni privind modificarea actului administrativ,

împotriva încheierii Curții de Apel Bălți din 19 aprilie 2016, prin care s-a respins cererea de repunere în termen pentru declararea apelului și s-a restituit cererea de apel,

c o n s t a t ă

La 24 iunie 2015, SRL „Gorgan” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Briceni (în continuare IFS pe raionul Briceni) privind modificarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii s-a indicat că, în urma controlului fiscal prin metoda verificării totale asupra actelor și obligațiunilor fiscale pe perioada de activitate 01 ianuarie 2011-31 ianuarie 2015 și privind corectitudinea calculării și declarării impozitului pe venit din activitatea de antreprenorial pentru perioada anilor 2010-2013, corectitudinii calculării și declarării TVA pentru perioada lunilor iunie – decembrie anul 2014 și ianuarie anul 2015, IFS pe raionul Briceni a întocmit actul de control fiscal nr. 5-670394 din 20 martie 2015, potrivit căruia s-a stabilit că, societatea a prezentat dările de seamă ce conțin date neveridice și/sau întocmite neadecvat, și anume prin: diminuarea impozitului pe venit din activitatea de antreprenorat pentru anul 2012 și 2013, majorarea de întârziere pentru neachitarea la timp a impozitului pe venit, a primelor de asigurare medicală pentru perioada anilor 2010-2014, taxa pentru amenajarea teritoriului diminuată pentru tr. I anul 2012; trecerea în cont pentru perioada ulterioară a lunii următoare de declarare a TVA, pierderile anului 2010; majorarea venitului impozabil pentru anul 2011, încălcînd prevederile art. art. 24 alin. (10), 26 alin. (2) și 32 Cod Fiscal.

Ca urmare a întocmirii actului de control enunțat, pîrîtul a emis decizia nr. 182 din 17 aprilie 2015 asupra cazului de încălcare fiscală, prin care i-au fost calculate și încasate la buget sumele impozitelor și plăților calculate suplimentar, și anume: 255 871 lei impozitul pe venit pentru perioada fiscală a anului 2012 – 12 277 lei și anului 2013 – 243 594 lei; taxa pentru amenajarea teritoriului în sumă de 140 lei; majorarea de întârziere în sumă de 26 328 lei, fiindu-i aplicată sancțiune financiară sub formă de amendă în sumă de 26 328 lei pentru neachitarea în termen a impozitului pe venit obținut din activitate de

întreprinzător; suma de 76 761 lei pentru diminuarea impozitului pe venit; 2 559 lei pentru diminuarea sumei venitului impozabil pentru anul 2011; a câte 1 000 lei pentru prezentarea declarației privind impozitul pe venit obținut din activitatea de întreprinzător pentru anii 2012- 2013 cu informație neautentică; 4 265 lei pentru neachitarea în termen a impozitului pe venit pentru anii 2011-2013; 200 lei pentru prezentarea declarației privind impozitul pe venit pentru anul 2011; 42 lei din suma diminuată a taxei pentru amenajarea teritoriului; 1 000 lei pentru neprezentarea declarației privind taxa pentru amenajarea teritoriului tr. I al anului 2012; încasarea la buget majorarea de întârziere pentru neachitarea în termen a primelor de asigurare obligatorii pentru asistență medicală pentru perioada anilor 2011-2014. Totodată, s-a dispus micșorarea la trecerea în cont pentru perioada ulterioară a lunii următoare de declarare a TVA cu 1 119 lei și pierderile pentru anul 2010 cu 16 512 lei.

Menționează că, la 18 mai 2015 s-a adresat pîrîtului cu contestație, invocînd dezacordul cu decizia nr. 182 din 17 aprilie 2015, solicitînd modificarea acesteia în partea datelor ce țin de calcularea impozitului pe venit obținut din activitatea de antreprenoriat pentru perioada anului 2012 în mărime de 12 277 lei, pentru anul 2013 în mărime de 243 594 lei, iar în total suma de 255 871 lei, însă prin decizia IFS pe raionul Briceni nr.251 din 05 iunie 2015 contestația a fost respinsă.

Consideră decizia contestată neîntemeiată, deoarece la actele de achiziționare a produselor sunt anexate certificatele autorității publice locale, care confirmă că persoanele în cauză dispun de marfa care au realizat-o, însă inspectorii fiscali în actul de control nu au făcut trimitere în acest sens, ci la unele explicații neînțelese.

Cere, societatea, prin cererea de chemare în judecată, anularea parțială a actului de control fiscal nr. 5-670394 din 20 martie 2015 și modificarea deciziei nr. 182 din 17 aprilie 2015 asupra cazului de încălcare fiscală, în partea datelor privind calcularea impozitului pe venit în perioada anului 2012 în mărime de 12 277 lei și pentru anul 2013 în mărime de 243 594 lei, în total suma de 255 871 lei și amenda aplicată pentru încălcările legislației fiscale în sumă de 76 761 lei, amendă în mărime de 30% din suma diminuată a impozitului pe venit.

Prin hotărîrea Judecătoriei Briceni din 22 decembrie 2015 s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de SRL „Gorgan” împotriva IFS pe raionul Briceni privind modificarea actului administrativ.

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe, la 21 martie 2016 SRL „Gorgan” a contestat-o cu apel.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 19 aprilie 2016, a fost respinsă cererea de repunere în termenul de declarare a apelului și s-a restituit cererea de apel depusă de către SRL „Gorgan”.

La 05 mai 2016, SRL „Gorgan” a declarat recurs, solicitînd admiterea acestuia, casarea încheierii Curții de Apel Bălți din 19 aprilie 2016 cu pronunțarea unei noi încheieri de repunere în termen a apelului.

În motivarea recursului, recurentul a exprimat dezacordul cu încheierea contestată, reiterînd motivele din cererea de chemare în judecată și invocînd că, cererea de apel a fost depusă la 19 martie 2016, fiind solicitată repunerea în termen, datorită apariției unor circumstanțe ce nu au depins de voința apelantului, ce au împiedicat depunerea acesteia în termenul prevăzut de lege, și anume că, prima instanță nu i-a înmînat dispozitivul hotărîrii, acesta fiind ridicat prin intermediul cancelariei Judecătoriei Briceni la 03 martie 2016.

Prin urmare, menționează că, ședința de judecată din 22 decembrie 2015 a avut loc cu întârziere de trei ore, iar dispozitivul hotărârii nu i-a fost înmînat, comunicîndu-i-se că, va fi expediat prin intermediul oficiului poștal.

În acest sens, relevă că, Judecătoria Briceni a expediat dispozitivul hotărârii din 22 decembrie 2015, la o adresă greșită, indicată pe mandatul avocatului seria MA nr. 0491038 din 11 august 2015 anexat la materialele pricinii (f.d. 71).

Astfel, s-a aflat în imposibilitate de a recepționa dispozitivul hotărârii și de a depune cererea de apel în termen și, în acest sens, fiind anexate probe confirmative, iar instanța de apel nu a luat în considerare aceste circumstanțe.

Mai mult, recurentul remarcă că, dispozitivul hotărârii nu a fost expediat în adresa societății, care are statut de reclamant.

Prin referința din 15 iunie 2016, IFS pe raionul Briceni a solicitat declararea recursului inadmisibil.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la data pronunțării ei.

Avînd în vedere, că Curtea de Apel Bălți a expediat la 25 aprilie 2016 copia încheierii recurate (f.d. 116), recursul se consideră declarat în termen.

Examinînd materialele dosarului prin prisma argumentelor invocate în cererea de recurs și referința IFS pe raionul Briceni, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul înaintat de SRL „Gorgan” urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 236 alin. (5) lit. a), b), alin. (8) CPC, instanța de judecată va întocmi hotărîrea integrală dacă participanții la proces, în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, solicită în mod expres acest lucru. Termenul de 30 de zile este un termen de decădere; participanții la proces, în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, depun cerere de apel. Hotărîrea integrală se remite participanților la proces în termen de 5 zile.

În conformitate cu art. 362 alin. (1) și (3) CPC, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116 CPC.

Conform art. 116 alin. (1) și (3) CPC, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documente respective etc.).

Din materialele dosarului rezultă că, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 22 decembrie 2015, reprezentantul SRL „Gorgan”, Miron Eugeniu, împuternicit în bază de mandat seria MA nr. 0491038 din 11 august 2015 (f.d. 71) a fost prezent la pronunțarea dispozitivului hotărârii Judecătoria Briceni din 22 decembrie 2015 (f.d. 97).

La 03 martie 2016, reprezentantului SRL „Gorgan”, Miron Eugeniu i-a fost înmînată copia dispozitivului hotărârii primei instanțe (f.d. 99), iar la 21 martie 2016 a depus cerere de apel nemotivată, solicitînd repunerea în termenul de declarare a apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărîri de admitere a cererii de chemare în judecată (f.d. 100).

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 19 aprilie 2016 a fost respinsă cererea de repunere în termen, fiind restituit apelul declarat de SRL „Gorgan”.

Reține Colegiul că, prin lege este instituit în mod imperativ termenul de 30 zile pentru declararea apelului, calculat de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, astfel apelul nemotivat în prezenta pricină a fost depus la 21 martie 2016, în afara termenului de 30 zile.

Astfel, argumentul recurentului privind repunerea în termenul de declarare a apelului referitor la faptul că, nu i-a fost înmănat dispozitivul hotărârii Judecătorei Briceni din 22 decembrie 2015, precum și că, adresa indicată pe mandatul avocatului este greșită, nu reprezintă un motiv întemeiat, care ar justifica omiterea termenului de declarare a apelului, deoarece reprezentantul recurentului SRL „Gorgan”, Miron Eugeniu a fost prezent în ședința de judecată din 22 decembrie 2015 și la pronunțarea dispozitivului hotărârii din 22 decembrie 2015.

În contextul celor indicate, nu poate fi reținut și se respinge argumentul precum că, dispozitivul hotărârii Judecătorei Briceni din 22 decembrie 2015 urma a fi expediat și la sediul societății reclamante, or, la materialele cauzei se regăsesc citațiile expediate în adresa SRL „Gorgan”, precum și în adresa avocatului Miron Eugeniu, ceea ce demonstrează cu certitudine că, SRL „Gorgan” cunoștea despre examinarea prezentei pricini și nu au dat dovadă de promptitudine, în vederea exercitării căii de atac în termen.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că, instanța de apel corect a ajuns la concluzia privind respingerea cererii de repunere în termen a apelului, cu dispunerea restituirii cererii de apel.

În acest context, instanța de recurs consideră că, la caz, soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că, prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea unei căi de atac ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

În afară de aceasta, în conformitate cu art. 56 alin. (3) și 61 alin. (1) CPC, părțile sînt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Astfel, SRL „Gorgan”, precum și reprezentantul său, avocatul Miron Eugeniu prin lege au fost obligați să respecte termenul legal de contestare a hotărârii cu apel în 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, termen prevăzut de art. 362 alin. (1) CPC.

Instanța de recurs notează că, Curtea de Apel Bălți corect a restituit cererea de apel declarată de SRL „Gorgan”, deoarece apelantul a omis termenul legal de contestare a hotărârii judecătorești, iar motive întemeiate privind repunerea în termen a apelului nu s-au constatat.

În această privință, Colegiul, de asemenea, menționează că, prin hotărîrea CEDO pronunțată în cauza Ponomaryov vs Ucraina (03 aprilie 2008), Curtea Europeană a notat că, deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărîri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși, reînnoirea acestui termen pentru motive

neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrînge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Astfel, reglementări similare au fost statuate de către înalta Curte și în cauzele Ceachir vs Moldova, Popov vs Moldova și Melnic vs Moldova, în care s-a menționat că, prin neaducerea vre-unui motiv pentru prelungirea termenului de depunere de către părți a unui act procedural, instanțele judecătorești naționale au încălcat dreptul la un proces echitabil.

Din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că, încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar temeiurile invocate în cererea de recurs sînt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de SRL „Gorgan” și de a menține încheierea Curții de Apel Bălți din 19 aprilie 2016.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de societatea cu răspundere limitată „Gorgan”.

Se menține încheierea Curții de Apel Bălți din 19 aprilie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de societatea cu răspundere limitată „Gorgan” împotriva Inspectoratului Fiscal de Stat pe raionul Briceni privind modificarea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecător

Tatiana Vieru

Judecătorii

Oleg Sternioală

Valentina Clevadi